

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВИСЛІД СПИСУ БЕЗРОБІТНИХ

ВАШИНГТОН. — Бюро перепису безробітних подало до загального відома вислід першого загального спису безробітних в Америці. На основі цього спису виходить, що в Америці є ще величезне число безробітних. Всіх безробітних, себто тих, що працюють у „Доброї П'ятниці", є нині в Америці близько вісім мільйонів. Відносно найбільше безробітних має ньюйоркський штат, бо близько один мільйон. Та бюро зазначає, що в цьому загальному числі безробітних є багато таких осіб, які внаслідок загальної економічної скрути хотіли б нічого не робити, а які, коли б відносини поправилися, зрозуміли б, що їм треба працювати. В цьому останньому числі є багато жінок, які шукають праці тому, що їх чоловіки не можуть їх удержати, а також дітей багатих людей, які колись не мусіли працювати, а тепер їх обставини тиснуть шукати праці.

ДЖЕКСОН БАЖАЄ НОМІНАЦІЇ НА ГУБЕРНАТОРА.

НЬЮ ЙОРК. — Ньюйоркські демократи є того переконання, що заступник федерального прокуратора, Джексон, який минулого тижня гостро накинувся на великих бізнесменів та сказав, що вони навмисно викликають безробіття, щоб зробити натиск на уряд, зробив це тому, що зеднати собі симпатії серед Робітничої Партії та в той спосіб у надходячих губернських виборах дістати номінацію на губернатора.

МЕКСИКО НАТИСКАЄ НА АМЕРИКАНСЬКІ КОМПАНІЇ.

МЕКСИКО СІТІ. — Мексиканський президент Карденас публично заявив, що американські нафтові компанії в Мексику так довго будуть мати дозволення експлуатувати мексиканські нафтові терени, як довго будуть точно виконувати розпорядки уряду. Коли вони відмовляться виконувати те, що приказує уряд, то страять концесії. У відповідь на погрози з боку компаній, що американський уряд обстане за ними й перестане в Мексику купувати срібло, що є одним з головних джерел мексиканського прибутку, Карденас заявив, що колиб Америка дійсно так зробила, то з черги мексиканський уряд перестане купувати в Америці різні машини, яких він купує річно за 45 мільйонів доларів.

ЗАБИВ БИКА, ХОЧ ТРЯСЛАСЯ ЗЕМЛЯ.

МЕКСИКО СІТІ. — До якої м'яси мексиканці люблять спорт боротьби людей з биками, вказує такий факт: У часі такої боротьби в Мексико Сіті дався чути сильний землетрус. Земля ходила кругом, тріщали руштування, але лише маленька горстка людей налякалася землетрусу й пішла додому. Решта чекала, аж покінчиться розярена боротьба матадора Руїза з биком, що на арені добігала кінця. Також матадор виявив величезну відвагу й притомність ума. Бо, не звертаючи уваги на землетрус, ставлею шпадою вбив свого противника — розюшеного бика.

НЕСЧАСЛИВІ ВИПАДКИ.

БОТЛЕР (Індіана). — Серед численних автомобільних випадків, що скоїлися по різних місцях Америки, під кінець тижня, був і такий, недалекий Ботлер, Інд., у якому згинув сім осіб. В розгоні шофер стратив контролю над авто і воно вдарило в залізничну загороду, розбило її і наїхало під залізничний поїзд, який розторочив авто та вбив сімох пасажирів.

ПОЛІЦІЯ БУДЕ ПОМАГАТИ ВБОГИМ.

НЬЮ ЙОРК. — Заряд ньюйоркської поліції старатися добитися до того, щоб у її зарпід була певна сума грошей, з якої поліція могла б помагати тим особам, що знайдуться в крайній нужді. Дуже часто поліція знаходить людей змерзлих, голодних, на краю смерті. Вони тих людей беруть на поліцію, або просто лишають на місці, записуючи лише їх адресу і назвища та повертаючи їх до „наглого заповомого бюро". Але те бюро працювало тільки в певних урядових годинах, а поміч треба було уділити не раз поза урядовими годинами. Щоб запобігти цьому, ньюйоркська поліція хоче мати певні фонди, щоб уділювати підмоги в таких крайніх випадках.

ФІНАНСОВІ ВИГЛЯДИ НА ЧЕРГОВИЙ РІК.

НЬЮ ЙОРК. — Минулий рік був гірший під економічним оглядом від 1936 року. Під кінець цього року появилася в Америці нове цекуче безробіття, яке, щоправда, вже далі не зростає, але якого ще зовсім не зліквідовано. Загальна промисловість, що мала в 1936 році 118 точок промислового індексу, впала 1937 року на 90 точок. Продажція вліза впала з 92 до 20. Загальні ціни на уділи впали на 42%. Проте передбачають, що черговий рік принесе Америці новий добробут.

КАРТКА З ПЕЧАТКОЮ КОМОРНИКА.

До бюро дописувача „Данцігер Наесте Нахріхтен", Г. Шульца, в Гдині закаралася злодія й забрала чекову книжечку. Виходячи з бюро, наклеїла на дірку від ключа однієї входових дверей картку з печаткою коморника. Закінчилися в суді, що ні один коморник не опечатував бюро Шульца, проминуло стільки часу, що вломники лідробили на чеку підпис Шульца й підняли з його konta в банку 3,000 злотих.

З ЖЕБРАКА МІЛОНЕРОМ.

104-літній мешканець Ягдов на Литві, жид по народності, що жив із жебрацтва, дістав вістку, що померлий у Лондоні його син залишив йому і спадщині 15 мільйонів літв. Адвокат, що прибув спеціально з Англії, забрав пасивного спадкоємця до Лондону, щоб перевести спадкові формальності.

ШЕ ОДИН ЧОЛОВІК, ШО СТРАТИВ СОН.

Тим чоловіком, що згубив сон, є лорд Нефілд, один із найбагатших людей Англії й один із найбільших філантропів на світі. Ще як мав 19 літ, почав тратити сон і потребу відпочинку. Згодом ця аномалія скріпилася, причому лорд Нефілд ніколи не намагався боротися зо своєю недугою. Навпаки, він завжди заявляв, що безсонність для людини, яка хоче багато працювати, зовсім корисна. — Тепер я засипляю дуже рідко, каже він — може раз на місяць і мій сон не триває довше як одну годину. Ніколи не вживаю насонних засобів і не почував втому.

КУЛЕЮ ЗРОБИВ СОБІ САТИСФАКЦІЮ.

Посесор маєтку Маргушіш, пов. Свенцян, Кароль Хойніцький застрелив управителя фахової школи у Вильні, Леона Каравіцкого. Була це реакція на чинну зневагу.

ЗОЛОТИЙ ГОДИННИК У ШЛУНКУ.

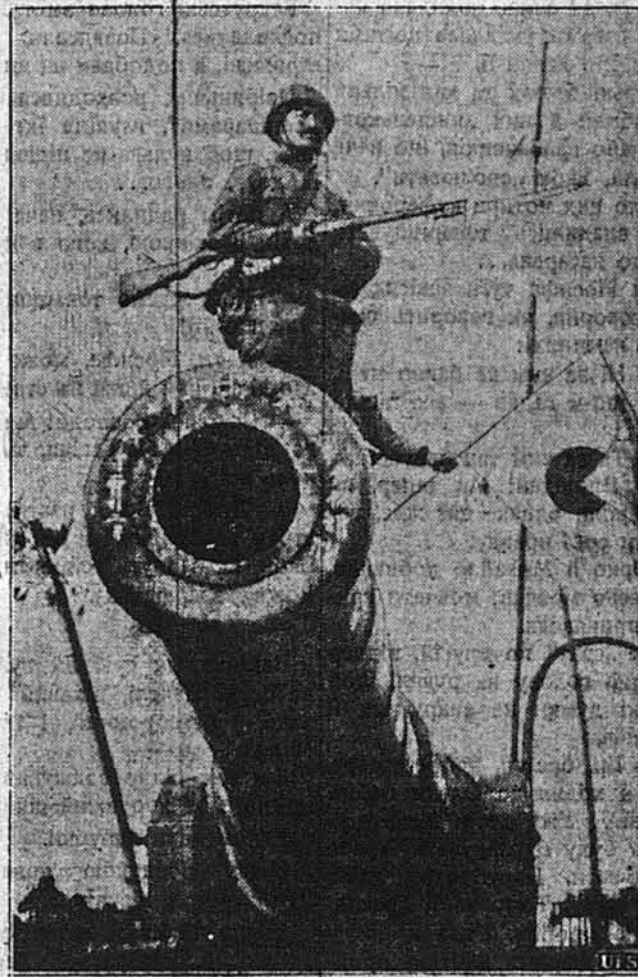
У будапештській різній зарізали теля і в його шлунку знайшли золотий годинник. Різняки, що знайшли годинник, узяли його для себе. Та м'ясар, який довідався про те, зголосив свої претенсії до годинника.

Вістка про те дійшла до хуторянина, який домагався, щоб годинник йому звернули, тому, що теля було його власністю, заки він його продав, і що при продажу не було мови про годинник. Згодом свої претенсії зголосив і власник м'ясової лави, на якому паслося теля. Він заявив, що теля могло проковтнути годинник тільки в нього на пасовищі і тому годинник є тільки його безсумнівною власністю.

Та сам власник годинника, який імовірно згубив його деє в околиці хутора, на якому годували теля, до цієї пори ще не зголосився.

Справа олинилася в суді і судді мусітиме забавитися в Соломона, щоб розсудити, хто має право до годинника.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ДОБІЧА ДЛЯ ПЕРЕМОЖЦІВ.

Старинна китайська гармата в кянзькій фортеці, на південному березі ріки Янцзе, попала в руки японських військ. На гарматі японський жовнір.

КОЛИ ПІЧНЕТЬСЯ СВІТОВА ВІЙНА?

Мадярська преса, подає пророцтва мадярської ворожки Борнски Зібігер, яка придала собі славу своїм віщуванням, що часто здійснюється. Вона каже, що в травні 1938 р. вибухне європейська війна. Буде це спершу війна між кількома державами, але, поширюючись постійно, переступить кордони Європи і в 1939 р. переміниться у світову війну. Війна триватиме до 1942 р. Наслідком її буде загальна перемена світу під політичним та ідейним оглядом. Особливо великі зміни настануть в Італії та Росії. У війні возьме участь очевидно й Німеччина, однакє вийде з неї тільки розчарована і не досягне сподіваних користей.

НЕ ВІЛЬНО БИТИ ДІТЕЙ У ШКОЛІ ПО РУКАХ.

Окружний суд у Гінспек задушив на пів року впадини з припиненням Маріана Лісовського, управителя школи в селі Хотимець, за те, що бив дітей по руках. На розправі Лісовський оправдувався, що родителі самі просили його б'яти дітей фізично, замість прихватувати дітей у школі тілесна уки.

НАЙМЕНШИЙ КОРАН СВІТУ.

В Югославії, в місті Занша, відкрили найменший коран світу. Це книжечка 1.8 см. довж. і 1.1 см. широк. Наука Аллаха списана на 374 сторінках, задрукованих таким дрібеньким друком, що можна його відчитати тільки при помочі мікроскопу. Цей коран має 300 літ.

ЛІКАРІ ОГНИСТОЇ ЗЕМЛІ.

Далеко, на південній кінці Південної Америки лежить країна, звана Огністою Землею. Її мешканці т. зв. ямани мають оригінальні лікарські школи. Кожен може ходити до тої школи, але лікарем, якого там зовуть екамушем, може стати тільки той, хто покланяний до нього фаху снами і всякими зявами. В „лікарській школі" на Огністій Землі вчать чарів, лікування недуг, заклинів для духів і лікарських співів. Школа збудована в формі стіжоватої буди. В середині горить вогонь, довкруги якого сходяться ученики і вчителі. Навчання відбувається тільки вночі, а вдень ученики ходять шукати лікарств. Такі „лікарські студії" тривають яких 6 місяців. За той час ученики нагортають собі лише білою фарбою і глинами так довго, аж поквасяться другий або третій напівмісяць. Це необхідний знак, що ученик гідний стати лікарем. На тому кінчиться навчання. Кожен екамуш мусить іти уложити собі пісню, яку тільки співатиме він одному при вогні. Народні лікарські практики.

ПІМСТА НА НЕВИГІДНОМУ СВИДКОВІ.

В містечку Оленицях коло Ярославля напав по розправі в окружнім суді за Львова на виступній сесії в Любачеві краєць Іван Байдак з Дикова Старого з 10-ма товаришами на невігідного для нього свідка, зарібника Осипа Теруса і його товарища Грендовича та поранив їх багнетом. Терус відпав по двох днях мук помер. Нападників арештували.

ЧЕРГОВА ПОЛЬСЬКА ПРОВОКАЦІЯ

ЛЬВІВ. — „Рідна Школа" повста наскрізь легальною плебісцитовою акцією, дозволену законами польської держави, щоб замінити в українських громадах польської чи утравістичні школи на школи з українською мовою навчання. З ті боку пороблено всі можливі заходи, щоб усе було ведене у найбільшій порядку, без тини якогось натиску навіть на самих українців, родичів шкільних дітей. Та хоч ця акція наскрізь законна, то це не є перешкодою тому, щоби польська преса і польське громадянство не пускалися на найгірші нахабства і провокації, звернені до цього, щоби представити „Рідну Школу" організацією революційною (шось у роді УВО чи ОУН), а весь той плебісцитовий рух — акцією протидержавною.

Тільки польська мова і польський дух.

Преса ця не криється з тим, що й на українських землях під Польщею не має бути ніякше, як ухвалено на останній зїзді Таваржиства Школи Людовей, на яким виставлено домагання, що в Польщі „народна школа" що кладає підвалини під духовий розвиток молоді, мусить бути сперта на державний мові навчання і зо свого духа повинна бути польська.

ПРИЗНАННЯ ПРОФ. О. КОШИЦЕВІ.

ВІДЕНЬ. — На загальних зборах академічного товариства „Січ" у Відні рішено вислати проф. О. Кошицеві, з приводу ювілею його 40-літньої діяльності на полі української народної пісні, привіт та побажання „многих літ і творчих сил до дальшої праці на славу і в користь пісенної творчості України". В привіті зазначається, що „колишні виступи пропам'ятної Капелі Кошиця у Відні лишилися і досі у щонайживучішим споминах всієї української колонії як один з найсвітліших моментів її життя-буття в наддунайській столиці".

ЦІННИЙ НАБУТОК МИТРОПОЛИТА.

ЛЬВІВ. — Митрополит А. Центицький відкупив від дотепершнього власника В. Ізиковського, колишнього видавця в Києві, авторські права до приблизно 350 творів Миколи Лисенка. Між ними є 45 творів на фортепіан, коло 300 творів на соля і хорі, 5 опер та 4 оперети. Деякі твори ще зовсім незнані й невиконані. Між збіркою знаходяться цінні манускрипти покійного музики, як повні оркестральні партитури опер „Тарас Бульба", „Енеїда", „Різдвяна Ніч" та оперети „Чорноморці". Митрополит відкупив ще авторські права до творів К. Стеценка (коло 30 пісень сольових і хорів), О. Кошиця (коло 30 сольових і хорів, у манускрипті), Я. Степового (35 сольових і хорів), П. Сениці, Ніщинського („Вечерниці" з оркестральною партитурою) та інших, менше знамих авторів, як Кизими, Заремби і т. д.

ПОМЕР СІДІР ГРОМНИЦЬКИЙ.

ЛЬВІВ. — Помер у 88 році життя Сидір Громницький, відслужений директор української державної гімназії, бувший інспектор „Рідної Школи", що ціле своє життя трудився для добра української справи. Особливо опікувався молоддю. Був це скромний і тихий, але пильний і совісний народний робітник.

РІШАЛЬНА БИТВА.

ГЕНДЕЙ (Франція). — Розгрівається найбільша битва громадянської війни в Іспанії. Це боротьба за посідання міста Теруель. Кажуть, що хто його остаточно здобуде, того можна вже вважати остаточно переможцем.

„ФРАНЦІЯ ЗАЛЯКАНА."

ПАРИЖ. — Франція цілковито незадоволена з фашистського уряду в Румунії, який ставитися до неї вороже. Ось тому заряджено заборону довозу муніції з Франції до Румунії і Югославії.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА В КЛОПОТАХ.

ПРАГА. — В парламенті атаквали чеську політику провідники словаків і німців. Словаки нарікали на чехізацію й економічний визиск Словаччини. Німці жадали цілковитої зміни політики уряду супроти них.

ЧЕНГ УСТУПИВ З ПРОВОДУ.

ШАНГАЙ. — Генерал Ченг Кай-шек зложив уряд прем'єра і відійшов від політики з тим, що весь час присвятив армії й боротьбі з Японією. Заявив, що Китай має 900,000 жовнірів і 800,000 є у підготові. Це значить, що боротьба буде ведена далі.

СМЕРТЬ КОРЕСПОНДЕНТА.

САРАГОСА (Іспанія). — Помер від ран воєнний кореспондент Асошіейтед Прес, американець Едвард Ж. Ніль. Біля його автомобіля трісала бомба, кинена червоною армією.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 61-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИСТКА ЙДЕ ДАЛІ

Під таким заголовком пробує ньюйорський ліберальний тижневик „Нью Репоблік“ збирати підсумки кривавої чистки, що йде в Росії. Заголовок, як можна легко догадатися, є натяком на те, що ця чистка в минулому вже кілька разів виглядала так, начеб вона кінчилася. Коли вона потім починалася наново, світ думав, що може тепер різня покінчиться, але на своє здивування він знову за якийсь час бачив, що вона вибухала наново з незменшеною силою. Дуже можливо, що й тепер іще передчасно робити підсумки процесу, який іще не покінчився, але можемо це зробити, коли до цього береться журнал, що в минулому старався бути таким безсторонним супроти більшовицького режиму, що йому прощав інколи найлютіші розправи, якщо вони мали на своє оправдання якусь раціональну ідею.

„Нью Репоблік“ передовсім подає вислід чистки. Перечисливши „злікованих“, журнал стверджує, що майже всі ті люди, що зробили більшовицьку революцію, згинули. Більшість із них це важкі люди в більшовицькому режимі; декотрі з них були найстаршими й найближчими приятелями Сталіна. Тому не можна дивуватися, каже журнал, що світ пробує знайти вияснення цих подій.

„Нью Репоблік“ взялася за це розумовим способом. Є два головні вияснення. Одно признає за правду закиди Сталіна: отже правдою є, що серед провідників більшовицького уряду надиво велике число людей заняло таке гостре опозиційне становище до більшовицького уряду, що не вагалися звязуватися із найзавзятішими ворогами уряду в краю, ба навіть з ворогами держави, ба навіть з одними й іншими. Друге пояснення відкидає таку можливість; а криваву розправу Сталіна пояснює умовним станом самого Сталіна, приймаючи його за людину, що так застрашена за своє особисте безпеченство, що готова вибити сотки найчільніших людей, щоб лише врятувати собі життя.

Хоча ці два пояснення виглядають на виразно собі протилежні, „Нью Репоблік“ каже, що одно не конче виключає друге. Значить, можливо, що оба вони правдиві, принаймні в часті: можливо, що дехто з опозиції до Сталіна готов лутитися з усіма ворогами Сталіна, комунізму й Росії, а рівночасно Сталін так залякався цієї опозиції, що він перебиває вже не тільки винуватих, але й невинуватих.

Як би справа не мала, реасумує „Нью Репоблік“, безконечна чистка є для совєтської Росії великою катастрофою, бо вона ослаблює її внутрішню й зовнішню, й то в часах, коли їй сили найбільше потрібно.

Звісно, ми можемо додати до свого становища, що слабкість Росії може бути вигрою українського народу, як він успіє слабкість Росії використати.

ДО ПОЗНАННЯ

(Замість допису — образок з сьогоднішніх часів).

До Леся Іванишина, що одинцятого „відруковує“ до Познання, зійшлися ще три рекрути; всі чотири до одного полку йдуть...

Леся хатина буде прощати, в дорогу виражати та приповідати. Батька не затаїм. А ненька за сестричкою з ума схила й унедовзі за нею пішла у сирну глину.

Сиділи, ніби не ті, що їм ще у день буйні гриви габучились та звисали: сонце витали, патлаті верби зустрічали.

Ніби не ті, що земляця витала їх, як синів, обкидала пахом, стежки укладала цвітами за те, що хаяли її.

Вузькі блязи та камізолюки порobili з них „кишеньковців“ або грабінників, що наче радили, якби „сполохувати“.

Коли них чотири куфери, що зладились товаришувати аж до касарень...

На Йосифа туга завислася, бо говорив, як говорить смерка на шпиль:

— Ні за чим не банно мені, лиш що-м гадав — все пішло фуч.

— Та за чим так бануєш? — Вповідай! Ми тепер, як опришки, однаке нас жде, говорім собі правду.

Юрко й Михайло добили. Леся мовчав; мовчати грижа приказала.

Як „сват“ по другий, підпер Йосиф голову на руках, щоб важкі думки не викрутили її з в'язів.

— Ви, браття, добре знаєте, що я ходив до Олени Бабінцевої... Уже хотів женитися. „Що буду бурлакувати; треба газдувати. Парубоцтво хліба не дасть“. Тому то й „рекламацію“ робив. Утопив, як у болоті двадцять злотих; прийшла така „подолянка“.

Святий Боже не допоможе! Пропала надія, бо вона не жалде мене; старі на гвалт пруть її віддаватися. Аби не застарілася... Мой, мой! Такої дівки не борзо мені знайти.

Два тягли довгий, довгий віддих.

А до Юрка байдужність закралася:

— Мой, ми вояки — не парубки! Що будемо клопотати собі голови дівками, може не нами. Журімся, як то завтра будемо молитися: „кеди ранне

встанон жоже“... Маю рихт, чи ні? Що мусу, то мусу...

— А я ніби з віграшки лишаю хату й городець в чужих руках? — потакнув Леся.

А Михайло:

— Ей, всі ви байдиги гнете! Дивіться, що нами поштуркуються, як гнилим гарбузом. Скажи, враже, як нам каже! Скидай тоту ношу, в котрій зріс, убирай якусь лянку й йди брикати на пусу зупку, два роки, як дріт.

Хата перекинулася на глибоку мовчанку. Тихо, ні чичирк.

Рекрутські голови змоглись, похилились. Позвисали обстрижені, а подобали на дині...

Цвіринчик розходився під „стандарми“, глушив їх; бовся, щоб нудьга не підюдила їх до... злого...

А потім радилась, наче чоловік із жінкою, кого в куми брала.

— Мой, ждемо товаришів? — Ю-ю-ю!

— А ти, Йосифе, може казав дівці, аби йшла на стацію?

— Сохрань, Господи! А якщо го дідька? Аби ревіла, тай я коло неї?

— Добре! Бо я навіть се-страм заборонив їти з мною. Баби, як зачнуть голосити, — можна заарувати...

Блишав, як срібний гудзик на синій мантії, цікавий міяєць, і безсоромний, і німий свідок...

Він теж відпроваджував рекрутів, мов хорунжий січових. Рядом ішли парубки.

Ззаду розпуюко повязані мами, сестри, дівчата...

Олена підбігла, брала куфери від Йосифа.

— Лиши. Не муч собі руки, абиш могла другому робити.

Розжалілась, немов дитя, коли дати йому груди і скоро відібрати.

Парубки да „мінта“.

— Фист взялася...

— Бо гудз...

Ішли... Спітали: „Стрілець, то нині великий пан“.

Гучним вивертом ген-ген летів.

Давав знати, що вже ці знають, що:

— Не тільки світу, що в вікні...

На стації рекрути, наче чорні вівці між білими, вештались.

— Ждали...

— Ух-хх!

— Коля, коля!

Габуком тиснулись на перон.

...Там сотні цілунків, море сліз.

— Всядаць, всядаць!

Всідали...

— Фір-р-р!

— Фах-фах-фах!

З вагонів рекрути скидали кашкети.

— Дай, Боже!

Сипались відповіді: Дай, Боже!

— Щасливої дороги!

І просили:

— Йосифу! Бігме, що тебе не покину, ждатиму! Чуєш? Пши...

— Леся! Абиш і ти не забув!

— Мішку, чуєш?

— Юрку, пам'ятай!

— Фах, фах, фах, фа-фа-фа! Потуркотів поїзд, побіг...

Аж зник у чорній пащеці, аж його суперечки з рейками не чути було. Розходились, начеб із похороном...

Місто не приймало їх жалів, аж рівні загопи, тай село, мов гніздечко в дуплі.

Потім та біла хмарка, що оббігла місяць, залпала до щиком.

...Олена плакала — не могла вгамуватись...

Василь Ткачук.

ПОТРІБНА РІВНОВАГА І СПІВПРАЦЯ

Чим більше клопотів виробляє в американським суспільнім житті, тим більше закидів спадає з усіх сторін то на уряд, то на капітал, то на працю. Уряд обвинувачує капітал, закидаючи йому монополі, високі ціни, захланність, саботаж. Злегка уряд також закидає робітництву, що з одного боку не організується як слід, а з другого — йде на страйки навіть тоді, коли це не бажане для уряду.

А великі бизнесмени (капіталісти) закидають урядові, що він занадто обкладає їх податками, що забирає їм увесь прихід і через те не дає їм змоги розбудувати нові підприємства та створити варстат праці для наростаючих поколінь. Капіталісти далі кажуть, що „нагода розбагатити“ є тим товчком, що заохочує людей до бизнесу, до рухливості, до підприємства. Коли відібрати цю нагоду, люди страять інтерес до бизнесу й ніхто не захоче розбудувати різних підприємств, а навіть буде ступінево ліквідувати ті, що що вже є. Бо провадження даного підприємства з боку власника потягає багато клопоту і мороки, а також потягає за собою ризико банкрутства. Люди наражаються на ризико лиш тоді, коли мають нагоду щось виграти. Коли нема нагоди на виграш, тільки на програ, то до такої гри ніхто не засяде.

Капіталісти також закидають робітникам, що вони, домагаються високої зарплати, змушують їх підносити ціни на продукти. Це з черги зменшує консумцію, далі продукцію, а в кінцевому висліді викликає ще більше безробіття. Робітництво закидає урядові, що він приміює гострі міри до економічного життя Америки й старается з Вашингтону регулювати це життя. Але гострі міри уряду чомусь усе звернені в той бік, щоб піднести ціни на продукти, а не на працю. В той час коли через економічну політику уряду ціни на продукти в останніх кількох літах значно зросли, то ціни на працю, коли й зростали, то зростали завдяки завзятій боротьбі робітництва з капіталом. А капіталові закидає робітництво те, що він безпощадний, що витискає з робітників останні соки, через що фактично й сам себе підтинає. Бо робітничка класа в Америці є найчисленніша. Як така, вона є найбільшим споживачем тих продуктів, що йдуть в оборот капіталу. Коли робітники дістають малу зарплату, вони не всіли споживають продуктів. Продукти завалюють магазини й з черги це не лиш викликає безробіття, але також стягає банкрутство на капіталістичні підприємства.

Обвиняючи себе ось так взаємно, ці три найважливіші чинники в американським суспільнім житті роблять також взаємні поклики до згоди. Після погроз уряд ласкавим голосом говорить на адресу капіталу:

Миж вас урятували від банкрутства в 1933 році. І тепер ми не бажемо вам зла. Статистика виказує, що ви в 1936 році робили знаменитий бизнес, хоч у 1932 році ви мали недобрі і стояли над краєм банкрутства. Чому ви проти уряду бунтуєтеся, чому нарікаєте? Це правда, що уряд вас обкладає величезними податками, алеж це все остаточно для вашого добра. Бо легше є втратити трохи, ніж усе до чиста...

На адресу робітників уряд говорить:

Ми робимо для вас усе, що в нашій силі. Ми наложили на капіталістів великі податки, що вони під ними ледви дишають. За ці гроші ми даємо піддержку безробітним, удержуємо „Добло Пі Ер“, даємо субвенції фермерам. Ви мусите з нами співпрацювати. Мусите занехати методи нагальних страйків і шукати порозуміння з своїми працевдавцями через створені нами „комітети взаємин праці“.

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Робітники кажуть: Хай нас капіталісти не тиснуть. Ми не хочемо страйків, боротьби. Ми хочемо чесно працювати на життя і скромно удержувати свої родини. Хай капітал нам дасть безпеку праці і скором...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Робітники кажуть: Хай нас капіталісти не тиснуть. Ми не хочемо страйків, боротьби. Ми хочемо чесно працювати на життя і скромно удержувати свої родини. Хай капітал нам дасть безпеку праці і скором...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

не удержання, а все буде гарзд...

Ось такі заміти і побажання впливають з боку уряду, капіталу і робітництва. Всі вони мають свій підхід до справ і цей підхід до певної міри може бути й оправданий. Та одна спільна річ яскраво відбивається у цьому спорі. Всі вони признають, що для привернення добробуту в Америці потрібна рівновага і співпраця між тими трьома найважливішими чинниками: урядом, капіталом і працею. Без цієї співпраці не буде добра в Америці. На щастя, можемо заперити, що до тої рівноваги і співпраці, не звертаючи уваги на нагальні страйки й взаємні обвинувачення, таки йде. Можна навіть поставити твердження, що це навіть і краще, що до тої рівноваги йде шляхом тертя і боротьби. Бо, досягнувши цю рівновагу шляхом боротьби, американський нарід не затратить своєї живучості і динаміки; не затратить свого індивідуалізму і підприємчості.

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

Капіталісти говорять:

Ми готові перебрати на себе обов'язок дати працю мільонам безробітних, так, як ми давали впродовж цілої історії, але хай уряд дасть нам змогу відітхнути. Хай уряд не забиратиме усього прибутку, щоб ми мали чим розбудувати варстат праці. Також робітництво хай нас не тисне за горло, а хай співпрацює в напрямі спільного добра, яке є зложене у спільному човні...

СУДНИЙ ДЕНЬ

В одній українській крамниці з радями в Нью Йорку чув я розмову власника цієї крамниці з іншим українським купцем з Ілліноїсу. Він про те, як наша імміграція підтримує наших купців. Оба вони жили в тому, що наша імміграція цього не робить. Щоправда, вона багато говорить про потребу своєї купецької класи, але як приходить до виконання практично цю думку, то цього не робить. Іншими словами, наші люди говорять про потребу підтримувати своїх купців так довго, поки не прийде їм щось купувати; тоді вони забувають на свої голосно виголосити засади, на свої гучні клічі „свій до свого!“ і пруть купувати в чужого.

„Може й справді не знали?“ — перебиває я йому.

„Може й справді не знали, думав я. Але скоро я побачив, що це не зовсім так. Бо по святі число моїх покупок назад упало майже до того числа, що було давніше“.

„Але не зовсім? Так? Значить, усе таки розголос щось поміг“.

„Так, поміг, але не стільки, якби можна судити з слів і запевнень наших людей“.

„Чи не виходилоб з того, що треба би більше розголосуватися?“

„Я так і роблю“.

„А що це ви таке говорили про якусь молитву? Я вам був перебив“.

„Ах, я казав, що молюся; Боже, зроби так, щоб чужі купці на нашу святю пізнавали, скільки то є наших „костюмерів“, так, як ми пізнаємо тепер у чужі святю“.

Я мусів признати, що цей купець розумно схопив нашу недостатку. Коли справді наша національна свідомість дійде до того, що чужі купці в наші святю пізнають, скільки то є наших покупок, як це наші купці тепер пізнають скільки то є наших покупок у чужі святю?

Листування редакції.

Бюфало, Н. Я. — До жертв зібраних на Листопадів Святі, це додати: Союз Українок \$20, а по \$1: о. Іван Жук, о. Е. Сидорак, мх. Сохан, Анна Сохан, Іван Гах, Т. Новосадний (третій), а по 50 ц.: І. Грицькован, Марія Когут.

Хитрий.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Перший концертний виступ Марії Соки і Антона Рудницького.

Від триумфальної обідки Українського Національного Хору Олександра Кошиця українська суспільність Америки вже довгий час не мала нагоди відсвятити та покріпити свого національного духа новими великими мистецькими переживаннями.

Це правда, що наше національне життя в Америці розвивається певно і постійно. Та все ж ми відчуваємо, що для більших успіхів нам треба свіжих і тісніших зв'язків з Батьківщиною, бо зв'язки ці додають нам сили і вливають свіжої енергії, потрібної до дальшої народньої праці.

Приїзд до нас відомої української оперної артистки, пані Марії Соки, і її чоловіка, п. Антона Рудницького, відомого українського композитора й диригента опер та симфонічних оркестрів, дає нам свіжу нагоду почувитися знову сильнішою духовною сполучкою з дорогим нам Рідним Краєм.

Рівночасно приїзд п. Рудницького, як українського музиканта, композитора більшої міри, повинен стати нагодою, особливо для тут рождених українських музик і диригентів взагалі, запізнатися з новими напрямками в українській музиці і композиції й через те поправити наше мистецтво.

Що українці Америки бажають, а навіть голодні нових переживань, та що шукають нових доріг на полі мистецтва, про це посвідчити може перший концертний виступ наших шановних артистів у Дітройті.

Цей перший концерт відбувся в Дітройті. І добре воно сталося, бо про цю громаду йде зовсім заслужена слава, що в ній кожна добра народня справа все вітається повним успіхом.

І перший концерт П-ва Рудницьких, який відбувся в Дітройті в неділю, 26-го грудня, в залі Чеддер Гай Скул, був не тільки повним успіхом, але й триумфом як для артистів так і для громади.

В залі, що має до 1,300 сиділих місць, не стало місць і багато гостей мусили стоячи вислухати концерт. Появу пані Соки і п. Рудницького на сцені зібране громадянство повитало з надзвичайною, сердечністю й ентузіазмом, повстанцю з місць. Артистка була одіта в гарний і дуже оригінальний народний, полтавський стрій. Але найбільше взяла за серце публіку своєю милою, широко українською особистістю.

Світло на сцені стемнілось... почулися смілі акорди фортепіану зпід руки п. Антона Рудницького, а за ними полилася широка й сердечна мелодія В. Барвінського, та сумна, як історична доля нашого народу:

„Ой, поля, ви поля,
Мати — рідна земля,
Скільки крові і сліз
По вас вітер розніс.

Він розніс кругом
Дніпром і Дністром,
В Чорне море котив,
Босфор кровю поїв.

Синий дядь, Дніпро,
Свої води давню
Ти всі моря віддав,
Собі сілі ти надбав.

І в Дністер і у Прут
То не води течуть,
То не повінь була,
Що поля залила.

Не водою заливає
Дніпровою наш Ніз;
То з народних із сіл
Береги розійшлись.

Мимоволі станула перед очима слухачів уся наша минувшина й теперішність, повні мук і горя, пролітої крові героїв і матерніх, жіночих та дівочих сліз. Та рівночасно

приходила інша думка: Не сльози нам лити, не наповнювати народню душу скаргами, наріканнями і мріями нереальних, далеких сподівань, а взятись об'єднаними силами за могутні, реальні діла, за творення власної історії власними руками!

Марія Сока співала з такою сердечністю, з такою вірою інтерпретацією, що в присутніх на очах тремтіли сльози. Співала з глибини душі, яка бачила й пережила сама всі страхотні панування червоних деспотів Москви над українським народом.

Пі чистий, дзвінкий, лірично-драматичний голос наче вмиш не був даний природою, щоб ми могли почути такі чудові перли нашої концертної вокальної літератури, як „Три шляхи“ Степенова, „Вечірня лісна“ Стеценка (ця вже навіть дуже популярна на наших концертах в Америці) та „Ай-стри“, „Садок вишневий“ і „Ой, одна я, одна“ Лисенка.

Не менш сильною була друга, оперова частина концерту. Тут артистка виступила у вечірнім строю. В першу чергу проспівала з добрим успіхом незнану ще нам чудову арію з опери „Довбуш“ Антона Рудницького і знані нам, дуже популярні на радіових та концертних програмах арії з опер „Мадам Ботерфлай“ і „Ля Богем“ Джіакомо Пуччіні.

У третій частині свого концертного виступу артистка дала слухачам багату програму українських народніх пісень, які представляли українські землі від Лемківщини по Кубань. Пані Сока появилась на сцені цим разом у гарнім залишницьким народнім строю. Вона дала нам такий приманливий, молодий тип нашої дівчини, що публіка відразу загреміла негавальною бурею оплесків. Сердечне привітання публіки додало їй ще більшої певності себе і ця частина програми була вершком її виступу. Артистка вложила у виконання цієї частини програми глибину своєї душі, всю силу голосу і пречудну мистецьку інтерпретацію. І по-тихому те все з такою веселою певністю себе і ця частина програми була вершком її виступу. Артистка вложила у виконання цієї частини програми глибину своєї душі, всю силу голосу і пречудну мистецьку інтерпретацію. І по-тихому те все з такою веселою певністю себе і ця частина програми була вершком її виступу.

На програму третьої частини концерту зложились композиції В. Барвінського „Ой, зійди, зійди“ і „Косарі“, Бориса Лятошинського „Ой, у полі тихий вітер віє“, Миколи Колесси „Зозуленька кукат“ і „Колісанка“ (лемківська), та Антона Рудницького „Ой, раба зірка зійти“ (бойківська) і „Та пропив чоловік бугая“ (кубанська).

Серед бурі оплесків виносила артистка велике число виділів і кошів гарних цвітів від організації і приватних осіб.

Пишучи про цей перший концертний виступ наших артистів, хоч тримаюся американської засади „лейдс фірст“, не смію одначе поминути знаменитого фортепіанового супроводу п. Антона Рудницького, якому цілком справедливо належить повна половина признання за триумф цілого концерту. Бо власне його фортепіановий супровід дав нам цю велику і товну цілість багатого й високо артистичного мистецького бенкету.

Закінчуючи враження з концерту, можу тільки побажати Дорогим Гостям іще більших успіхів в інших наших громадах. Це був би непростимий гріх, як би ми не використали побуту тих артистів. А хто не буде присутній на їх концертах, той потерпить духову

О. Д. В. У.

ВАША КОЛЯДА НА ВИЗВОЛЬНУ БОРотьБУ

Колядники і Жертводавці!

ПРИГАДУЄМО ВАМ:

ЩО НА УКРАЇНІ СЬОГОДНЯ БІЙ ЗА ВІЛЬНУ ДЕРЖАВУ ТА ЗА ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ;
ЩО ТИ БІЙ ВЕДЕ РЕВОЛЮЦІЮ

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ,
ЯКА Є ОРГАНІЗОВАНИМ ВІВІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ПОЧУВАННЯ ТА СТРЕМЛІВ УКРАЇНСЬКИХ МАС,
ТА ПРОТИ ЯКОЇ СКЕРОВАНЕ Є ВІСТРІЯ ВСІХ ЗАЙМАНЦІВ;
ЩО МИ НАПЕРЕДІДНІ СЬВІТОВОЇ БУРІ, ДО ЯКОЇ УКРАЇНА МУСИТЬ БУТИ ГОТОВОЮ;
ЩО, ТОМУ, НАШИМ ЗЛОЧИНОМ БУЛОБ У ЦЮ ВАЖЛИВУ ХВИЛЮ ЛЕГКОВАЖИТИ СПРАВУ

ВИЗВОЛЬНОЇ БОРотьБИ

ЧИ ТЕЖ СПИХАТИ ТІ З ПЕРШОГО МІСЦЯ НАШИХ НАРОДНІХ ОБОВ'ЯЗКІВ!

ПАМ'ЯТАЙТЕ: КОЛИ БУДЕ ПРОГРАНА НАША БОРотьБА, ТО ЗНИКНУТЬ І ВСІ ПРОЧІ ДІЛЯНКИ НАШОГО ЖИТТЯ! ВОНИ ПРОПАДУТЬ ТАКОЖ КОЛИ В НИХ ЗАБРАКНЕ ТОГО ДУХА, ЩО КУЄТЬСЯ ТІЛЬКИ В ОГНІ БОРотьБИ!

ТОМУ ВАША КОЛЯДА Й ВАШІ СВЯТОЧНІ ЖЕРТВИ ЦЬОГО РОКУ ПОВИННІ ПІТИ ТІЛЬКИ НА ЦІЛЬ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРотьБИ!!

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ВИБОРИ БЕЗ ВИБОРІВ.

Заповідаючи вибори в Росії, московський диктатор Сталін казав, що вони мають на цілі „дальше поширення демократизації виборчої системи“.

Світ дивився на це дальше поширення демократизації виборчої системи і признав, що ті „вибори“ мають якусь ціль, звісно, але чи можна назвати виборами комедію, при якій властиво нікого не вибирається?

ДВІ МІРИ.

Коли польський уряд при останніх виборах до польського сейму ще далі обмежив свободу виборів та поробив такі махінації, щоб майже унеможливити вибір опозиційних послів, тоді більшовицькі агенти прилучувалися до протестів демократичних кіл, називаючи це поломанням усяких правил свободи виборів.

Коли тепер диктатор у Москві поступає так само, як диктатура в Варшаві, але йде ще далі, бо не дозволяє навіть на виставлення більше як одної, себто урядової, лінії, то ці самі більшовицькі агенти вже не приєднуються до протестів демократичних кіл, а величають більшовицького диктатора великим демократом.

Коли свого часу Гітлер подав був під плебісцит одне питання німецької політики, то більшовицькі пропагандисти казали, що це не є ніяке народне голосування, бо запити поставлено так, що опозиція не може знайти відповідного вислову; але як таке саме робить не Гітлер, а Сталін, то вся справа, на думку цих самих більшовицьких агентів, у порядку.

УЛЮБЛЕНИЙ СТАЛІН.

Большевицькі агенти поширюють по світі фотографії по сцені у советській Росії перед цими виборами.

З тих фотографій виходило, що перед виборами по цій Росії порозвішували прапори з написами: „Нації голоси підуть на улюбленого Сталіна“.

Як за царських часів, коли кожний цар, навіть найлютіший катюга, називався в писаннях казюних писемків улюбленим царем народу.

ЩАСЛИВЕ ЖИТТЯ.

Коли на написах не писалося про улюбленого Сталіна, то підсувалося народів, чому саме треба любити Сталіна: „Дякуємо Сталінові, що зробив наше життя радісним“.

Це мені нагадує нашу українську анекдоту про того батька, що був вядячий синові. Той батько прийшов у свята додому, щоб пожагуватися сином, що його парубки в коршмі побили. Три сини, як дуби, але лиш один спитався: „Хтож то такий вживав вас бити, тату?“

„Ходи до коршми, а дізнаєшся!“ — каже батько.

Не було синові іншої ради, як йти з батьком до коршми. В коршмі син кричить до парубків: „А котрий це вартів вдарити мого батька?“

„Та я!“ — каже один парубок. „Або що?“

„А вдарив би ти його при мені?“

„А чомуб ні?“ — крикнув парубок і як таране, батька по зубам!

„А вдарив іще?“

„Чомуб ні?“ і вдарив! „Може ще раз хочеш?“

„Ні, досить“, каже синок парубкові, а потім батькові: „Ходім, тату, бо тут іще й мене можуть набити“.

Надворі батько звернувся до сина: „Дякую тобі, синові“.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

3 копійкою на Рідний Край

Тов. ім. Т. Шевченка, від 122 У. Н. Союзу, святкувало 20-літній ювілей свого існування. По виголошенні бесідниками рефератів на бажання уряду головної ради У. Н. Союзу, М. Давидович, сказав кілька теплих слів та попросив присутніх, щоб зложили жертви на Рідний Край. Збіркові записав пан М. Шура і п. К. Сізімський. Зібрано \$14. Ту жертву розділено так: \$5 на визвольну боротьбу, \$5 на інвалідів і \$4 на Рідну Школу. Гроші вислано до краю через Об'єднання.

Ілля Давидович, секр. Т-ва.

КІПІВЛЕНД, О.

3 панакхиди на політичних в'язнів і інвалідів.

У зв'язку з Листопадним Святком 7 листопада ц. р. о. В. Мерельків відправив у тугешній укр. гр.-кат. церкві панакхиди по поляжних героях за волю України. Підчас панакхиди о. парох візав вірних спомянути поляжних не тільки словом, але докласти пошани до їхніх тіл та жоді. На його зазив зібрано в церкві \$109.05, які то гроші призначено: на політичних в'язнів \$25 і на інвалідів \$84.05. Гроші вислано через Об'єднання на призначену ціль.

Жертували: по \$2: С. Ломіш, І. Ковалевський, по \$1: А. Спішак, К. Попович, І. Капрань, Т. Данилович, Шаліп, В. Малець, пані Павлюк, К. Коваль, Чепель, Т. Олійник, Ю. Гіряк, М. Голубевський, П. Толочак, В. Бусько, П. Полевач, П. Толочак, В. Желчак, пані Лесків, пані Тимчина, М. Стецько, А. Когут, В. Цвіркун, П. Головач, Д. Шмагала, М. Притуляк, І. Гой, С. Митрушечний, І. Бурич, І. Ціхоцький, Соляр, К. Голубевський, Е. Харків, М. Кравчук, Е. Сильчак, М. Тимчина, Н. Страп, І. Головач, А. Котівчик, Р. Улан, М. Бучачук, Т. Фуртик, І. Хміль, М. Маковський, І. Труш, пані Притуляк, пані Дарош, пані Гавриляк, Т. Бобечко, Павліна, І. Губчак, пані Шаалій, І. Бяжків, пані Маковська, С. Іванчук, Д. Крайло, М. Бандура, по \$0.50: Л. Котівчик, М. Сентий, І. Філіппів, Д. Загута, Г. Гаврич, пані Беринська, Горбаль, Занько, пані Гаврич, С. Чорний, Н. М. Ціхоцька, В. Жук, С. Чорний, І. Декан, Г. Швагуляк, М. Пацула, Г. Кукіз, Бахаровська, С. Сушенішніч, С. Кравчук, К. Лешин, А. Смоляко, М. Давидко, М. Муха, М. Попіль, І. Шелеста, Д. Писадний, пані Полевач, С. Когут; А. Пацула 75 ц.; Н. Сурма 40 ц.

Уряд Укр. Греко-Кат. Церкв св. Петра й Павла всім жертводавцям складає сердечну подяку.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Книжкові з віршом на Різдво 5 ц.

Книжкові з віршом на Різдво 10 ц.

Замовлення і гроші слати на адресу:

„СВОБОДА“
81-82 GRAND STREET,
або P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

● Замовлення на С.О.Д. не приймаються.

РАДІО! СЛУХАЙТЕ УКРАЇНСЬКОЇ РАДІО-ПРОГРАМИ НА РІЗДВО!

В наступну п'ятницю, 7-го січня 1938 р., в день українського Різдва, буде передана через радіо спеціальна Різдвяна Програма з українськими колядами і святочними бажаннями з висильної станції W.B.N.X 1350 Кс. від години 3:30 до 4:30 пополудні.

А в неділю, 9-го січня, на св. Стефана, як звичайно від 9 до 10 рано, буде продовження Різдвяної Програми на тій самій станції з додатком веселої музики Василя Гулі.

Всі святочні бажання і на неділю треба посилати завчасу на адресу:

NASZ BAZAAR, 151 AVENUE A., NEW YORK, N. Y.
Петро Задорешкий, заповідач.

ДОКАЗ.

Ми переконались на своє задоволення, що найбільшій частині народу, чому нас зважають до себе родини, з якими ми ще ніколи не мали ніяких знань, це те, що ті родини, яким ми давали свої услуги колисьбудь перше, нас тим новим родинним добре зарекомендували.

Це є для нас джерелом задоволення, бо воно доводить, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, стали нашими приятелями.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5959 Phone: Bayonne 3-0540

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ. Н. Дж. Тов. У. Крайський Клуб Поступовий, від 70, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться у вівторок, 4-го січня, в годині 7:30 вечір. В галі під ч. 386 Джанстон есею. Кожний член обов'язково має прийти на ці збори, щоб вислухати звіт урядників за цілорічну працю. Будуть також різні ухвали для добра нашого товариства і членів а також буде вибір нового уряду на 1938 рік. Невипитий член заплатить кару \$1, а урядник \$2. — Д. Нілсевич, предс.; І. Білобран, кас.; А. Онісник, фін. секр.; В. Кушнір, рек. секр.

ОЛЕАН. Н. П. Тов. Запорозька Січ, від 363, повідомляє своїх членів, що на річних зборах, дня 12-го грудня вибрано отсей новий уряд: Гр. Непорядний, предс.; Олекса І. Іванів, заст. предс.; М. Луцишин, кас.; Д. Мішанець, секр.; контрольна комісія: І. Скоробач і І. Мішанець. Опікун хорист: П. Пилипів і Т. Чельдип. Наступні збори відбудуться в неділю, 9-го січня, в домі під ч. 930 Брук вул. Просимо всіх членів явитися, бо буде справоздані контрольної комісії за цілий рік і є недокладні справи до пологодження. — Д. Мішанець, секр.

РОМ. Н. П. Бр. св. Михайла, від 121, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори будуть відбудуватися як в минулі роки, друга неділя по першій. Наступні збори відбудуться в неділю, 9-го січня 1938 року в галі У. Н. Дому, точно в годині 2:30 пополудні. Обов'язком кожного члена є явитися на ці збори. Напоминаємо другим разом довгочасним членам, щоб виплатили свої забори, бо впротити разі урядники будуть змушені поступити після статуту, щоб опісля не було паркань. Розмету за ті члени, котрі несплатять своїх місячних вкладок не будемо відсилати, бо на це нема і відділу фонду. На 1938 рік вибрано такий уряд: С. Спиредюк, предс.; Теодія Яворська заст. І. Лаврук, кас.; М. Кізіл, анст.; О. Гадз, фін. секр.; М. Кізіл, рек. секр.; Т. Гречко, сій і Пилип Череватий, контроль; Захарій Фінчик і Олекса Слободан, хористи. — Адреса секр. Alex Gadz, R. D. 2, Vernon, N. Y.

ЧЕСТЕР. П. А. Тов. ім. Тараса Шевченка, від 158, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го січня 1938 р. в Р. Н. Домі, Мортон вул., точно в годині 1:30 пополудні. Просимо, щоб всі члени як один прийшли на ці збори, бо контролю задержі справоздання за минулий рік. Буде рішучий вибір нового уряду на 1938 рік; бо в грудні з причини несприятливості достаточного числа членів, вибори не відбулись. Котрий член не буде прийнятий на тих зборах без важкої причини, то заплатить кару: член 50 ц., урядник \$1. — Я. Тошак, предс.; П. Загоречиний, кас.; В. Новак, секр.

МІКІСПОРТ. П. А. Тов. Запорозька Січ, від 132, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го січня, в годині 12-й пополудні, в церкві галі. На ці збори мають прийти всі члени, бо є важкі справи до вирішення. Довгочасні члени мають сплатити свій обов'язок, бо інакше будуть суспендовані. Контрольори задержі справоздання, з 1937 року. Уряд на 1938: Григорій Конішин, предс.; Дмитро Сова, секр.; Рісфр Несторонич, кас.; Михайл Усик, рек. секр.; Петро Волос, хорист.

ЕЛІЗАБЕТ. Н. Дж. Річні збори Бр. св. Арх. Михайла, від 142, відбудуться 11-го грудня 1937 р. Вибрано такий уряд на рік 1938: Я. Леука, предс.; М. Мамчак, заст.; П. Остапчук, фін. секр.; В. Шенчук, рек. секр.; М. Маркович, кас.; М. Гулянич, заст.; Фортуні і І. Бутинич, І. Д. Фортуні і І. Бутинич, надзирателі хорист: Т. Яворський і С. Лабунський; хористи: Ю. Поліщук; капітан, Г. Загоречиний; репера до У. Н. Союзу: А. Поліщук; до Центр. Коміт.: Я. Леука, П. Остапчук і М. Маркович; трості: Е. Мамчак, Т. Маркович. Збори будуть відбудуватися у другу суботу по першій в У. Н. Домі 214-16 Фултон вул. Елізабет. — П. Остапчук, секр.

САВТ ДІРФІЛД. МАСС. Тов. Галицька Січ, від 207, повідомляє своїх членів, що на річних зборах вибрано сідуючий уряд на рік 1938: Іван Олійник, предс.; Іван Косцюк, заст. предс.; Олекса Бутинський, кас.; Іван Сторожук, заст. кас.; Василь Гудима секр.; Олекса Сельський, заст. секр. Контрольори: Гр. Чомай і Явліга Косцюк; поручки: Стефан Тилега і Ів. Сельський, опікун хорист: Миколай Реві і Ян Романюк, дирижер: Гр. Валько. Збори будуть відбудуватися в другу неділю по першій. — О. Сельський, секр.

НА СВЯТА!

Як кожного року, так і цим разом бажаємо пригадати Шановній Публіці, що коли робите закупа м'ясних продуктів, усяких вуджених та сирових м'ясив, то не забувайте, що ми це все маємо в нашій складі і все виробляємо на місці.

Про якість товару, цін і т. п. говорить сам за себе наш бізнес, котрий постійно зростає на тім самим місці 16 літ.

П. СТАСЮН
124 FIRST AVENUE, NEW YORK CITY

МІЖ 7-МОЮ І 8-МОЮ ВУЛИЦЕЮ

ФІЛІІ:

628 5th Avenue
(МІЖ 17-ТОЮ І 18-ТОЮ ВУЛИЦЕЮ)
BROOKLYN, N. Y.

121 Nassau Avenue
(МІЖ УЛИЦЯМИ ESKFORD І OAKLAND)
(GREENPOINT)
BROOKLYN, N. Y.

ГОЛІФЮК. МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від 52, повідомляє членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 9-го січня 1938 р., в годині 7-й пополудні, в літоскій клубі, 330 Парк вул. Присутність всіх членів конешна, бо буде звіт уряду і вибір уряду на 1938 р. Бажаючість членів для добра У. Н. Союзу і всьох народних справ знеохоче до праці і тимчасово мусимо подумати, що так дає можливість провадити. — Ілля Вавришин, секр.

ЛИТЛ ФОЛС. Н. П. Тов. Запорозька Січ, від 330, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю 9-го січня в годині 2-й пополудні в галі У. Н. Дому. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде справоздання за 1937 рік. Так само повідомляємо, що вибрано отсей новий уряд: Франко Скібинський, предс.; Антоній Шумлянський, кас.; Нікола Паламак, секретар.

PAIN-EXPELLER
Три генерації пробували і одобрили цей старий лікимент як заслужуючий на довіря.
Скоро помаже на хронічні болі в тілі.
WORLD FAMOUS LINIMENT

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ ЧЕРЕЗ РАДІО

На український святний вечір, дні 6-го січня, від години 8:45 до 9:15 вечером, відіпаде Український Хор з Філадельфії кілька українських коляд через стацію "WIP", 610 Кс. Тому, що та стація є сильна, просить всіх українців слухати.

Д-Р С. ЧЕРНОВ Європейський спеціаліст.
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. — Шкіра й кров.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Офісові години 10-8; неділя 11-2.
Жінка-доктор до обслуговування.
Промінь X і флюороскоп \$2.00.

830РІ
UKRAINIAN BAZAAR,
97 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ГРИБИ ІМПОРТОВАНИ УКРАЇНСЬКІ І ПОЛЬСЬКІ

Людзі 90 ц. фунт; на шурках \$1.25 фунт; вибрані \$1.45 фунт; самі шапочки \$1.95 фунт. Спеціально для грошарників. — Нюїсть — Гриби в пакках, в торбинках по туді за 75 ц. Листовні замовлення писатимемо поштою на C.O.D. Reliable Mushroom Co., 94 Livingston St., біля Нью-Йорк О'Рчард Ст., Нью-Йорк, N. Y. Tel. O'Orchard 4-6420.

Обережний.
— Я страшно нині схвильований. Все ті клопоти з поштою! Та я піду туди і зроблю авантуру почтареві!
— Що ж таке сталося?
— Подумай собі, що почта досі не доручила мені грошей, які ти обіцяв вислати мені ще тому два місяці!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ

ВІЛІНГ, В. ВА.
Листопадное Свято.
Без крику і гомону, насильки було нас — власними силами підспівували ми листопадову річницю. Промовляли п. Михайло Мельник, Іван Лепак і о. Степан Скавкович. Кілька пісень підспівав мішаний хор, дещо дитячий хор; були дитячі декламації, терет. Найкраще сплинали діти. Розсипуватися швидко — шкода місця в фісці. Хори були під управою п. С. Грушківця.

Жертви зложили: С. Павук і Ко. \$1.50; о. Скавкович, С. Грушків, В. Когут, І. Шалева, М. Медвідь, М. Дутинич, І. Лепак, Ю. Левченко, Ю. Севинь, Я. Солонський, М. Зень, М. Ганько, І. Дандак, А. Когут, П. Чайковський, П. Вітенко, О. Габак, О. Салів, А. Білиць, В. Ренаковський, І. Карась, Д. Габак, Г. Саган, І. Кабала, П. Пилипчук, П. Кабала (мол.), І. Лавчер по \$1; К. Медвідь, Р. Рішак, О. Кабала, О. Чмелюк, В. Сиріло, А. Кабала, Т. Тихоненко, М. Пуцілько, І. Палах, Т. Куцко, А. Пала, І. Ковальчик, Т. Пров, Д. Калюк, І. Драган, Е. Грушків, К. Шалева, К. Кордик по 50 ц.; І. Рафа 30 ц.; К. Білиць, М. Грушків, С. Пилипчук, М. Мазур, А. Зень, К. Медвідь, Ф. Проків, І. Ворожбит, І. Писарчук, П. Голубень, С. Куцко, А. Кондра, К. Карась по 25 ц.; дрібними 65 ц.: Укр. Ам. Клуб під себе \$3.30. Разом \$45. З того пислаємо \$30 на інвалідів і \$15 на півзольну боротьбу.
О. С. С.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На Річну Школу в Радехові.
Дні 30 жовтня і р. п. Гербач і Гербачи влаштували несподівану забаву гром. Дітякам з цілого 30-літнього колекту їхнього подорожжя життя. Серед гарної забави гості не забули також про Річний Край і перенесли між собою збірку на Річну Школу в Радехові, що принесла \$26.13. З цього пислаємо через Обедання \$20.13 на Річну Школу і \$6 на тутешню ціль. Зложили: І. Дибайло \$3; по \$1: Перестюк, Калікура, Мисак, Горбач, Костів, Гринишин, Ціховський; по 50 ц.: Данильський, Вовчук, Зелінський, Лубас, Мерц, Касків, Стець, Сиронич, Довжинський, Степанович, Інгинишин, Плонкет, Ціцляк, Ковальська, Ковальська (2); решта дрібними.
Темля Горбач.

БОСТОН, МАСС.

Жертви на інвалідів.
На Листопадів Свят в Бостоні зібрано всіх жертв \$77, які передано через Обедання на інвалідів. Зложили по \$2: Д. Кузь, Н. Данильський; по \$1: Л. Кушнір, І. Масинь, І. Чопик, О. Панькович, Д. Боринь, І. Сітинський, Т. Хархут, П. Боднар, М. Вонс, П. Мороз, А. Івашків, Г. Зварич, О. Войків С. Переходок, Г. Костецький, В. Бойко, С. Кучер, Олена Попович, Ева Мусоловська, І. Берестецький, І. Гринь, І. Пашак, І. Золотух, І. Бунич, М. Малайчик, Софія Шафранська, Анна Сакри, І. Матей, Анна Гучлак, П. Вульчак, Юстина Чопик, Едвард Боднар, Марія Бучик, В. Хамин, Анна Телешин, О. Кудрик, Марія Балко, Катерина Мороз, П. Боднар, Кароліна Томаш, Ксема Гринь, К. Оліяр, М. Школяр, С. П. Попович, Н. Галочин, Марія Гринь, М. Попович, С. Урш, Імми, Милован, Софія Музика, І. Пелех, М. Кошко, Сіпа Ірха, З. Золотухська Н. Мойсєк, Атафія Вербелінька, Анна Чопик, Я. Яворський, М. Мартинчик, Г. Поліщук, І. Вербелінький, І. Купчик, Параня Кучер, М. Шафранська, Катерина Поліщук, Софія Козак, Анна Рак, Магда Зварич, Варвара Начас, Т-во "Запорозька Січ" \$5; дрібними \$13.92. З того видано за оголошення \$4. Останню суму \$77 вислали через Обедання на інвалідів.
Комітет Свята.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАПІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТРЕБА 300 УКРАЇНСЬКИХ ПАНЬ
І ДІВЧАТ, щоб прийти в кутині собі ПЛАНІ. Продаємо їх тепер, даючи знижку, що вноситься від одної третини до одної половини. Можете замовити їх собі зараз, а заплатите на Різдво. Ми теж дамо паням прегарний сервіс на вісточку зовсім даром. Для чоловіків продімо наші 25-доларові плані за лише \$15.00.

NEWARK OUTFITTERS
ріг пунці Grove і Newark Avenue, (коло стації підземної залізничної)
JERSEY CITY, N. J.

ПОШУКУЮ Івана Типичка. Походив з села Семанів, повіт: Коломия. Має тепер десь перебувати в Толідо, Огайо. Хто б знав про нього, або він сам, хай згодиться до: 2-1

ПЕТРО НАЗОРІЧУК,
149 Avenue "A", New York City.

ПОТРЕБА дівчат, охочих учитися малювати зальні. Вік 18 до 20. Йтиме фабричне оточення. Зголошуйтеся до:

Brodhaven Manufacturing Co., Inc.
394 Broadway, New York City.

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі ноги, набряки, ділянки, болячі ноги, флебіт (запалення жил), напуклі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділок і четверний від 4 до 8:30 вечір. Нема урядних годин у неділю.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

На всіх Імпрезах і весіллях "Радіона Орхестра"
М. А. СЕРБЕНСЬКОГО
Обслуговує і найбагатіших.
169 AVE. A, NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4982

ГАРНІ КАЛЕНДАРІ

на 1938 рік і іменікарі для господарства, десь або червоної. Можна дістати даром, якщо напишете до:
STEPHEN D. SATZWEICH,
12 Bible House, East 8th Street, New York City.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжнї, як далеко поза Іноарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга широкі і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удєртейкер заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

По гіляках дерева Тарзан підсунувся вже дуже близько до двох лежачих на мураві фігур. Ідені рівно віддихав і мав закриті очі. Видно було, що вже заснув. Але його сон, як це запримітив Тарзан, ще не був дуже глибокий. Тому він рішуче трохи заждати, аж доки він добре не засне. Бо йшло йому про те, щоб викрасти дівчину так, щоб Ідені не пробудився.

В той час, коли Тарзан уживав усіх підступів, щоб викрасти чорну дівчину з рук кровожадного кавуру, Джейн в іншому місці пробувала розв'язати також дуже важке питання. Йшло їй про те, щоб віднайти зв'язок з світом і якось позбутися тягари товариства, за яке вона перебрала відповідальність. "Я піду з вами", чула вона слова князя і над ними застановилася.

"Але, Олександр!" — промовила княгиня. "Як ти можеш таке говорити! Таж ти знаєш, що люди почали говорити, якби ви обидва пустилися разом у невідому дорогу. Це був би скандал. Коли ти вже мусиш іти з панєю Джейн, то я піду з вами". Сборов мало не склався на таку заяву своєї жінки. Він їй тільки відповів: "А так, ти хочеш тільки тягаром бути всюди".

"З тебе ніколи не було помочи", продовжав він далі. "Ціле твоє життя це ніщо інше, тільки життя галапаса". Гострим поглядом Джейн перервала дальші злісні випадки Сборова. "Я цілком не думала вас просити товаришити мені у моїй виправі", замітила вона гостро. "Я не потребую вашої помочи. Сама я буду почуватися безпечніше", додала дво-значно.